

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΤΟΣ Γ'.

13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1894

ΦΥΛΛ. ΝΣΤ'.

ΤΟ ΚΑΛΙΝΟ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΙΟΝΥΣ. ΠΛΑΙΣΙΑ

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ! Ἀρχιεπίσκοπε, εἰς τὴν γενέτειραν νῆσόν σου, ἣτις περιβεβλημένη λαμπρὰν, εορτάσιμον γολὴν ὑπὸ πολλῶν ἐλπίδων τρεραμένη ὑποδέχεται ἐνθουσιῶδ᾽; Σὲ τὸν ἐπαξίως περιβεβλημένον τὴν τιμὴν καὶ τὴν γολὴν τῆς Ἀρχιερωσύνης. Ἡ Ζάκυνθος Σὲ ὑποδέχεται μετὰ τῆς εὐκρινείας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐγέννησεν ἡ πεποιθήσις, ὅτι Σὺ, χαρευσάσης τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς ἕδρας τῆς νῆσῳ ἡμῶν, ἐκρίνετο ὁ καταλληλότερος ποιμὴν, ὅπως ποιμάνῃς τὸ ἐν Ζακύνθῳ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μακκρίτου Ἀρχιεπισκόπου Διονυσίου Λάτκα ὁ τόπος πρὸς Σὲ ἔβαινε τὸ βλέμμα του, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ τόπου ὀλοκλήρου, φωνὴ αὐθόρμητος, φωνὴ ἐμπιστοσύνης, ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου, ἣτις Σὲ ἀνύψωσεν εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο τῆς Ἐκκλησίας ἀξίωμα. Τὴν φωνὴν ταύτην τὴν αὐθόρμητον, τὴν πεποιθήσιν ταύτην τὴν ἀκράδαντον, τὴν εὐκρινῆ ὑπὲρ τῆς ἀνακρήσεώς σου εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἀξίωμα, ὁ τόπος πεποιθὼς εἰς τὸ ἐπίζηλον παρελθόν σου, εἰς τὸ ἐνάρειον τοῦ βίου σου, εἰς τὴν χριστιανικὴν πορείαν σου, εἰς τὴν εὐρείαν μόρφωσίν σου, καὶ τέλος εἰς τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἐν μέσῳ ξένου καὶ κραταιοῦ ἔθνους περιῆψες εἰς τὸν ἱερὸν τῆς Ἑλλάδος κλῆρον ἐλπίζει ὅτι δὲν θέλεις διαψεύσει, ἀλλ' ὅτι θέλεις φωνῆ ἀντάξιός τῆς πεποιθήσεως ἐκείνης, ἣν ἔχει ἐπὶ Σὲ αὐθόρμητον ὁ ἀπροσποίητος ὑποδεχθεὶς Σε λαὸς τῆς πατρίδος σου.

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ. Κάλιον παντὸς ἄλλου γνωρίζεις ἐκ τῶν προσόντων, ἅτινα συνισῶσι μίαν τοιαύτην θείαν οἶκ ἡ ἰδική σου, ὁποῖα τις εἶνε ἡ αὐταπάρνησις, ἡ μετριοπροσύνη, ἡ πρὸς τὸ ποίμνιόν σου ἀγάπη, πλὴν τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ τῆς φιλανθρωπίας. τὰ ὅποια, ἂν δὲν λογίζονται προσόντα εἰς τοιαύτην ὑψηλὴν θείαν, θεωροῦνται ὁμῶς χρεὴ καὶ καθήκοντα, ὅχι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες, περὶ τὰ μικρὰ τυρβάζουσιν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θεμελιωτοῦ καὶ ἰδρυτοῦ τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου φιλοσοφικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον Χριστιανικὴ Ἐρησεία ὀνομάζεται. Τοιαύτην πεποίθησιν τρέφει ὁ λαὸς τῆς πατρίδος σου, ἣτι εἶται κἀτοχος τῶν προσόντων τούτων, ἅτινα συνδεδεμένα τὸ ἐν μετὰ τοῦ ἄλλου ἀποτελοῦσι τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὁ λαὸς τῆς πατρίδος σου, εἰς αὐθόρμητος Σὲ ὑπεδέχθη μετὰ καρδίαν ἀνοικτὴν καὶ ὅχι μετὰ βεβαρυμένον προσποίησιν. Ἡ ἐκκλησία τῆς πατρίδος σου ἔχει ἐπὶ Σὲ ἐξηρηγμένας πολλὰς ἐλπίδας, καὶ πρώτη αὐτῆς ἐλπίς εἶνε ἡ ἀνύψωσις τῆς ἀξιοπρεπειᾶς τοῦ κλήρου, ὃν ἄξιον λήθης παρελθόν διεκινδύνευσε ν' ἀμυρωτῆ, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ρίψον εἰς τῆς λήθης τὸν ποταμὸν καὶ χάραξον μίαν ὁδὸν, ὁδὸν σωφροσύνης ἀρμυζούσαν εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα.

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ! Ὁ λαὸς τῆς πατρίδος σου Σὲ ἠγάπησεν ἀμέσως, ἅμα τῷ εὐοίωνῳ ἀκούσματι τῆς ὑποψηριότητός σου. Δὲν γνωρίζω ποῖος λόγος, ψυχολογικὸς ὦλεϊ τῶν ἀνθρώπων τὰ σῶματα νὰ προφέρῃ πανταχοῦ τὸ ὄνομά σου. Οὕτω μόνον ἐκεῖνο ἀγνήνητον ἐν γόητρον, τὸ ὁποῖον ταχέως ἐγόητευσεν σύμπαντας τοὺς συμπολίτας σου. Τὸ γόητρον τοῦτο ἐλπίζει ὅτι θὰ συγκρατήσῃ, καὶ ὅτι μετὰ σου καὶ τοῦ λαοῦ θὰ ὑπάρξῃ ἡ θεήρεσο; ἐκεῖνη ὁμόνοια ἡ δυναμένη νὰ ἐπιφέρει θεῖα ἀποτελέσματα εἰς τὰς τύχας μιᾶς κοινωνίας. Δὲν ἐνθυμοῦμαι εἰς τὰς ἡμέρας μου ἀρχιεπίσκοπον ἐνταῦθα παρήγορον τοῦ ἐν εἰρηκαί; ἐγλαιομένου παρακαίσαντος ἀνθρώπου, ἄγγελον βοηθῶν εἰς τὴν ἐρημον χήραν καὶ τ' ἀπροστάτευτα ὄρφανά; δὲν ἐνθυμοῦμαι εἰς τὰς ἡμέρας μου ἀρχιεπίσκοπον ἐπισκερθέντα ἐν Νοσοκομίῳ τοῦ τόπου σου, ἐπιφανέντα εἰς ἐν Πτωχοκομίῳ, ὅπως ἐνθαρρύνῃ τὸν πάσχοντα καὶ ἀπροσάτευτο ἀνθρώπον; δὲν ἐνθυμοῦμαι ποτὲ ἀρχιεπίσκοπον πρὸς θυμὸν εἰς φιλανθρωπίνην συνεισφοράν ὑπὲρ ἀρχαιοεργουτίνος πράξεως. Ὡ! τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἐφάνησαν ἀείποτε ξένη εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔπρεπε διὰ τῆς ἐπιδείξεως αὐτῶν νὰ ἐνσπείρωσιν αὐτὰ καὶ εἰς ἄλλους ὑποδεικνύοντες; οὕτω, ὅτι ἐκεῖ ἔγκειται ἡ ἀληθὴς τοῦ Χριστοῦ Ἐρησεία, ἐκεῖ περιτρέφεται ἅπασα ἡ θεῖα αὐτοῦ διδασκαλία. Ἀλλ' ὁ λαὸς τῆς πατρίδος σου ὑποδεχόμενός Σε ἐλπίζει, ὅτι τρυφῶς θὰ ἐπιδείξῃς τὰ χριστιανικὰ ταῦτα αἰσθήματα γενόμενος προσάτης φιλάνθρωπος; καὶ τῆς δυσυχίας παρήγορος. Ἴνα τοιοῦτος δὲ φανῆς δὲν εἶνε ἀνάγκη τῶν ὑλικῶν μέσων, ἀλλὰ τῶν ἠθικῶν ἐπενεργειῶν, ἀνωτέρων πολλῶν καὶ αὐτῆς τῆς ὑλικῆς χορηγίας. Ἥλθες εἰς τὴν πατρίδα σου, ἐσπερανωμένος μετὰ πάροδον ἐτῶν, καθ' ἃ διετέλεις ἐν ξένη γῆ ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος. Ἡ πατρίς σου, ἡ πολυπαθὴς αὕτη πατρίς σου, ἡ ὑποσᾶσα τὴν Θεομνήσιν ἐκείνην τοῦ 1893 καὶ πρὸς τὴν οὐχὶ μικρὰν διὰ τοῦτο ἐσπεύσας νὰ προσφέρει βοήθειαν, ἂν δὲν ἔχη νὰ ἐπιδείξῃ τὰ κάλλη καὶ τὰς λαμπρότητας τῆς βασιλευούσης πόλεως τῆς Ἀλβιόνης, ἔχει ὁμῶς ἐπιδείξῃ αἰσθημάτων σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἐργάζονται ὑπὲρ τοῦ καλοῦ ταύτης. Διὰ τιμῶν σεβασμοῦ καὶ διὰ τοιαύτης ἀγάπης; θίλει Σὲ περιβάλει ταχέως, βλέπουσα τὰς προσδοκίας αὐτῆς ἐκπληρουμένας.

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ! Σὲ ὑπεδέχθημεν, ὡς πατέρα, ὡς ποιμένα πνευματικόν, ὡς παρήγορον ἄσπερον ἐν ταῖς δυσυχίαις μας, ὡς παρρησιῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους περιπετείας. Καὶ ὁ ἐνθουσιασμός ἐκεῖνος, ὅστις διεχύθη ἐπὶ τῆ ἀφίξει σου, αὐτῶν τῶν λόγων ἦτο γέννημα, τῶν ἐλπίδων γέννημα, ὅστις φέρει ἡ ἐνταῦθα ἀρετὴ σου. Ὑπὸ τὸν κυκλῶν τῆς πατρίδος μας οὐρανῶν, ὑπὸ τὴν διαγελωτῶν ταύτην φύσιν, διὰ τῆς διδασκαλίας σου, διὰ τοῦ παραδειγματός σου, διὰ τῶν εὐαγγελικῶν ῥημάτων σου, ὡς ριζωθῆ ἡ εἰρήνη, ἃ; ἀνασπληθῆ τὸ ρητὸν τῶν αἰῶνων ἁ Ὁ σ Ὑ μ ι σ ε ῖ ς ἔ τ ε ρ ω μ ἔ π ο ῖ ἡ σ ἡ σ υ ἃς ὑποχωρήσῃ πᾶν πάθος, πᾶσα ἐκδίκησις. Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κέρτυρος τοῦ Γολγοθᾶ ἃς θριαμβεύσῃ, ὡς ἐπισημαίνουσα τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου ἐκείνου κέρτυρος εἰς τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη τοῦ κόσμου. Πρὸ τοῦ θρόνου σου, ὅστις πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ περιστάσει θέλει εἶσαι θρόνος ἱερὸς Ἀρχιεπίσκοπος, ὅς μὴ κενώσῃς ποτὲ τὰ δελεαστικὰ τεχνήματα τῆς σήμερον ἢ τῆς αὔριον ἰσχυροῦς πολυῦραλου πολιτικῆς. Ἄ, ἀφένωσι τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ ὁ ἀποδίδονται τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Ἐκ δὲ τῆς ἐσχάτης ταύτης τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐργασίης ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ ἧς πάντοτε ἠγωνίσθη. Αὕτη εἶνε ἡ ἀσθενὴς, ἡ ἀσθενεστάτη ἡμῶν, ὡς δημοσιογράφον, φωνῆ, αὐταὶ εἶνε αἱ ἐλπίδες τοῦ πνευματικοῦ σου ποιμνίου, τῶν συμπολιτῶν σου, οἵτινες ἀνοικτῶς ἀγκάλαις Σὲ ὑπεδέχθησαν καὶ ὀλοφύχως Σε ἀνακράζουσι. **ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ!**

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΤΑΝΗΣΟΥ

ΑΠΟ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΜΕΧΡΙ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μελέτη αναγνωσθεῖσα ἐν τῷ «Συλλογῷ τῶν Φιλομαθῶν»

τῆν 13 Νοεμβρίου 1894.

ὑπὸ τοῦ δικηγόρου κ. Διορ. Μαρτελίου.

(Συνέχεια)

Κατοχή καὶ προστασία Ρωσσοτούρκων.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16 8βρίου διεπραγματεύθη περὶ ὧν ἀναφέρονται εἰς δύο ἐποχάς ἐκ τῶν πέντε εἰς ἃς διήρσακ τὴν μελέτην μου, ἤτοι εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Ἐνετοκρατίας καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων, σήμερον θέλει ὁμιλήσω περὶ ὧν ἀναφέρονται εἰς τὰς ἑτέρας δύο ἐποχάς τῆς κατοχῆς καὶ προστασίας τῶν συμμάχων Ρώσων καὶ Τούρκων, καὶ τῆς κατοχῆς καὶ προστασίας τῶν αὐτοκρατορικῶν Γάλλων.

Ἡ Ρωσσία καὶ Τουρκία ἐν συμμαχίᾳ ἐκήρυσαν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας βοηθούμεναι καὶ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Τὸ γεγονός τοῦτο διετάραξε σφόδρα τὰ ἐν Ἐπτανήσῳ πνεύματα. Ἡ Ἀριστοκρατία ἢ ἀπολέσασα ἐπὶ τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων τὰ προνόμια αὐτῆς ὑπέκινει ταραχάς καὶ πειρᾶτο νὰ διεγείρῃ μίσος κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ ἀγάπην ὑπὲρ τῶν Ρώσων ὡς ὁμοθρήσκων.

Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Aboukir περὶ ἧς καὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16 Ὀκτωβρίου ἀνέφερον, ὁ Νέλσον ὁ μέγας τῆς Ἀγγλίας Νύαρχος κατέστρεψε τὸν γαλλικὸν στόλον. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην οἱ σύμμαχοι Ρωσσοτούρκοι βοηθούμενοι, ὡς ἄνω εἴρηται, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἀπεφάσιον νὰ καταλάβωσι τὴν Ἐπτάνησον. Ἡ ἐκ μέρους τῶν Γάλλων ἀντίστασις δὲν ἦτον τοιαύτη ὥστε νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν πρόοδον τῶν συμμάχων, καὶ πολὺ μᾶλλον καθόσον μέγα κόμμα ἐσχηματίσθη ἐν Ἐπτανήσῳ ὑπὲρ τῶν Ρώσων καὶ κατὰ τῶν Γάλλων τοὺς ὁποίους ἐθεώρουν ἄθεις. — Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ τῆς κατὰ τὸν 7βριον τοῦ 1798 ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἐπτανησίους, προέτρεπεν αὐτοὺς νὰ ὑπαταχθῶσιν εἰς τὴν Ρωσσίαν τὴν προσβεβούσαν τὴν Ὀρθόδοξον θρησκείαν.

Τὴν 26 7βρίου 1798 ὁ στόλος τῶν Ρωσσο-Τούρκων κατέπλευσεν εἰς Κόθηρα καὶ κατέλαβε τὴν νῆσον. Ἡ εἰδησις αὕτη ἠλέκτρισε τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν ὄλων τῶν νήσων καὶ τοῦ Κλήρου. Οἱ μὲν εὐγενεῖς ἐβλεπον εἰς τὴν ἐπιφανῆσιν τῶν Ρώσων ὅτι ἤθελον ἀνακτήσει τὰ προνόμια ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀπώλεσαν καὶ ὅτι ἡ τάξις τῶν Ἀστῶν ἤθελε καταβληθῆ, ὁ δὲ κλήρος ἐθεώρει τοὺς Γάλλους ὡς ἄθεις, μάλιστα μετὰ τὴν βεβήλωσιν τῶν ναῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789. Ἐν τούτοις τῆ 3-8 βρίου 1798 ὁ συμμαχικὸς στόλος ἐβῆ καὶ ἐν Ζακύνθῳ εἰς Κρού νερόν, ὀκτὼ χιλιάδες χῶρικοὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν κατὰ προ-

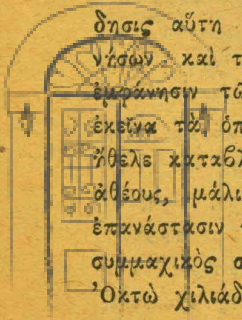
τροπὴν τοῦ Εὐγενεοῦ Μακρῆ καὶ μετὰ σμικρῶν ἐδέχθησαν τοὺς Ρώσους ματακώσαντες πᾶσαν κατ' αὐτῶν ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν Γάλλων καὶ τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος.

Καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ διοργανώθη ἐπανάστασις κατὰ τῶν Γάλλων, καὶ τὴν 29 8βρίου 1798 εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμὲν Ἀργυστολίου ὁ Ρωσικὸς στόλος ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως, μάλιστα ἔλαβε χώραν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ὑπὲρ τῶν Ρώσων ἐκ μέρους τῶν Κεφαλλήνων, ὄντος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Ἀννίου μετὰ τοῦ κλήρου καὶ τῆς Ἀριστοκρατίας. — Ὁ Νύαρχος Ὁζακῶφ ἔστειλε δύο πλοῖα ἐκ τοῦ στόλου εἰς Ἰθάκην τὰ ὁποῖα κατέλαβον αὐτὴν καὶ ἐκεῖ ἐπίσης ἐγένετο μεγάλη ὑποδοχὴ ὑπὲρ τῶν Ρώσων, καὶ ἄρῳ οὗτος ἐσύστησε διὰ τὴν τάξιν προσωρινὴν Κυβέρνησιν εἰς τὰς καταληφθείσας νήσους, καὶ ἄρῳ ἐπρονόησε διὰ σχετικῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἀπέπλευσε μεθ' ὄλου τοῦ στόλου εἰς Λευκάδα. — Μετὰ μικρὰν δὲ ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν Γάλλων ἐν Λευκάδι τῆ 17 Νοεμβρίου 1798 παρεδόθη εἰς τοὺς Ρώσους καὶ τὸ φρούριον Λευκάδος. Ἀκολούθως κατὰ Μάρτιον τοῦ 1799 οἱ Ρῶσοι κατέλαβον καὶ τὴν Κέρκυραν μετὰ μικρὰν καὶ ἄσθητὴν τινὰ ἀντίστασιν. Ἐν τούτοις ὁρισθείσης τῆς Κερκύρας ὡς πρωτεύουστος, ὁ Ρῶτος ταγματάρχης Skipots. ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων δι' ἐπὶ τούτῳ προκηρύξας τοῦ προσεκάλεσε τὴν ἐν Κερκύρᾳ ἀριστοκρατίαν ὅπως ἐκλέξῃ ἐξ ἀντιπροσώπων ἢ δικαστῶν, ὡς ἐλέγετο ἐν τῇ προκηρύξει, εἰς οὓς νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὄπλων τῶν συμμάχων. Συνελθόντες οἱ εὐγενεῖς τὸν ἀριθμὸν 83 ἐξέλεξαν ἐξ ἀντιπροσώπων ὅπως σχηματίσωσι τὴν κυβέρνησιν ἢ, ὡς τότε ἐκαλεῖτο, τὴν ἀντιπροσωπείαν. Τὴν 13 τοῦ ἄνω μηνὸς Μαρτίου ἀνέλαβε ἡ ἀντιπροσωπεία αὕτη τὰ καθήκοντα αὐτῆς καὶ διὰ τῆς σάλπιγγος προσεκάλεσε τὴν συνέλευσιν τοῦ γενικοῦ Συμβουλίου εἰς τὸ ἔλαβον μέρος ὅλοι οἱ εὐγενεῖς οἱ ἔχοντες ἡλικίαν εἴκοσι ἐτῶν συμπληρωμένων καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπανῆλθον τὰ παλαιὰ προνόμια τῆς ἀριστοκρατίας. Τὸ γενικὸν τοῦτο συμβούλιον συνελθὸν τὴν 25 τοῦ ἄνω ἀναφερομένου μηνὸς Μαρτίου ἐξέδοτο τρία διατάγματα.

Διὰ τοῦ πρώτου ἐθέσπισεν ἵνα διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου λάβει χώραν ἡ περιαγωγὴ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Στυριδῶνος, καθόσον, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἁγίου, ἠλευθερώθη ἡ Κέρκυρα ἀπὸ τοῦ ἀθῆου Γάλλου.

Διὰ τοῦ δευτέρου ἐθέσπισε ἵνα δηλωθῇ ἡ δημοσία εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς ἡγεμόνας συμμάχους καὶ δι' ἐπιστολῶν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας, καὶ πρὸς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Τουρκίας καὶ πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας οἱ ὁποῖοι, ὡς ἔλεγε τὸ διάταγμα, εἶχον δικαίωμα νὰ διανεμῶσι μετὰ τοῦ Θεοῦ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Κερκυραίων.

Τέλος διὰ τοῦ τρίτου ἐξελήθησαν τρία Μέλη τοῦ Συμβουλίου τὰ ὁποῖα ἔλαβον ἐντολὴν νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν Ρῶσον Ἀντιναύαρχον Uchakouw, καὶ εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ τάγματος Ὀθωμανὸν Cadir bey ὅπως εὐχαριστήσωσιν ἀμφοτέρους διὰ τὴν ἐνέργειάν των εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς νήσου. Τοιαῦτα Συμβούλια ἐσχηματίσθησαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους. Τὸ Συμβούλιον ὅμως τῆς Ζακύνθου, ἄρῳ ἐψήφισε ἵνα σταλῇ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ εἰς τὸν Γεώργιον Γ Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας καὶ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας καὶ εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Τουρκίας, ἵνα ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν νήσων καὶ ἐπέταξε ἵνα προσπορῆ ὡς δῶρον εἰς τὸν Νάυαρχον Νέλσονα ζῆρος καὶ ράβδος ὡς εἰς ἐκείνον ὅστις κατα-

ΤΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΕΥΚΙΝΙΟΝ

στρέψας εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Aboukir τὰς θαλασσοῦς δυνάμεις τῆς Γαλλίας, διευκόλυνε εἰς τοὺς Συμμάχους Ρώσους καὶ Τούρκους τὴν κατάληψιν τῶν νήσων. Καὶ πραγματικῶς διὰ τοῦ Προξένου Φορέστη Ζακυνθίου ἐδόθησαν τὰ δῶρα ταῦτα εἰς τὸν Νέλσωνα ὅστις δεχθεὶς τὰτα ἀπήντησε δι' εὐχαριστηρίου ἐπιστολῆς λίαν φιλοφρόνως καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις διὰ τῶν ἀκολούθων ῥήσεων. «Τὰ δῶρα ταῦτα ἀνώτερον ἡδαικάντων θέλει φυλάξω διὰ τοὺς ἀπογόνους μου, οἱ ὅποιοι δὲν θέλει ποτὲ λησμονήσωσι τὴν ἀποδοθεῖσάν μοι τιμὴν ὑπὸ τῶν Ζακυνθίων.» Τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὀλόκληρον καταχωρεῖ ὁ εὐπαιδέυτος ἱστοριογράφος συμπολίτης ἡμῶν Ἑρμάνος Λούντζης εἰς τὴν ἀξιόλογον ἱστορίαν αὐτοῦ ἰταλίστι γεγραμμένην ὑπὸ τὸν τίτλον «Della Repubblica Set-insulare». ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὸ 1863. Ὡς τὼ πως λοιπὸν διοργανώθη ἡ ἐγγύριος Κυβέρνησις ἐκάστης Νήσου.

Ἐπρεπε ὅμως νὰ γίνῃ πρόβλεψις καὶ περὶ γενικῆς Κυβερνήσεως δι' ὅλας τὰς νήσους καὶ εἰς ἣν νὰ ὑπόκειται ἡ ἐγγύριος διοίκησις, διὸ ὁ ἀντιναύαρχος Uchakouw καὶ ὁ Cadir Bey καλέσαντες ἐπὶ τοῦτω Συμβούλιον τὴν 24 Ἀπριλίου 1799 ἐδημοσίευσαν ἐγκύλιον δι' ἧς ἐκήρυττον, ὅτι θέλοντες νὰ σχηματίσωσιν Ἑπτανήσιον πολιτείαν καὶ ὠρίσαντες ὡς ἕδραν τῆς Κυβερνήσεως τὴν Κέρκυραν, ἦτον ἀνάγκη ἵνα ἐκάστη νήσος ἐκλέξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῆς πρὸς σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ταύτης, δηλαδὴ νὰ ἐκλέξωσι πρόσωπα κατὰλληλα λόγῳ τιμιότητος καὶ ἰκανότητος. Ἀπερξίσθη δὲ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τρεῖς ἀντιπροσώπους ἡ Κέρκυρα, τρεῖς ἡ Κεφαλληνία, τρεῖς ἡ Λευκάδα καὶ ἓνα ἐκάστη μικρὰ νήσος τὸ ὅλον 14. Ἡ προσωρινὴ αὕτη Γερουσία ὤρριε νὰ ψηφίσῃ τὸ σύνταγμα διὰ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ κυβερνηθῇ τὸ νέον Κράτος, διορίσθη δὲ Πρόεδρος τῆς 24 Μαΐου 1799 ὁ Ἑνετὸς Ἄγγελος Ὀριος ἀποκατασταθεὶς ἐν Λευκάδι ἐπὶ Ἑνετῶν καὶ ἐκεῖ νομφευθεὶς. Ἐδόθη δὲ ἐντολὴ εἰς τὸν Ὀριον νὰ συντάξῃ σχέδιον συντάγματος τὸ ὁποῖον μετὰ διαφόρους διορθώσεις καὶ τροπολογίας ὑποβλήθην εἰς τοὺς Ἀντιπροσώπους τῶν νήσων ἐπεκυρώθη. —Τοιοῦτοτρόπος ἐκηρύχθη ἡ Ἑπτανήσος Κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑπτανήσος Πολιτεία.

Τὸ νέον τοῦτο Κράτος ἀνεγνωρίσθη ὑφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, καὶ οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Τουρκίας τότε Ἕλληνες εἶδον πλήρεις χαρᾶς τὴν σύστασιν τοῦ Κράτους τούτου ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ ἀνεζωπυρώθησαν αἱ ἐλπίδες αὐτῶν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους. Καὶ αὐτὸς ὁ αἰεδμῶς Κοραῆς, καθὰ τύγχροναβεβαίωσιν, εἶπεν ὅτι ἡ σύστασις τοῦ Κράτους τούτου πρὸς Ἑλληνικῆς γῆς προοικονομεῖτο τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἔθνους, καὶ πραγματικῶς μετὰ 18 ἔτη ὑψώθη ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ, καὶ ἤρχισεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΟΥ.

Τὸ βλέμμα σου, ὄσαν ποντικὸς τρυπῶνει κοιλίαν μετὰ τὴν καρδίαν μου τὴν καυμένην, καὶ ὄσαν τρυπῶν τὸ στήθος μου τὴν δαγκνόμεν, ποῦ μοῦ τὴν κάνει ὄσαν χλεμπονιασμένην.

Κι ὄμως ποτὲ τὸ στόμα μου, κυρὰ μου, δὲν θὰ σοῦ πῆ πρὸς εἶμαι ἐρωτευμένος. Καλλίτερα νὰ μοῦ παρῆ ἡ μιλιὰ μου καὶ νὰ ταφῶ. ... ποντικοφαγομένος.

Δ. Κ. Ἰγγ....

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ.

ΛΟΥΙΖΑ ΑΝΤΩΝΑΚΗ

Ἡ τῶν ταλαντούχων τῆς καλλιτεχνίας μόνιμος ἐγκατάστασις ἐν κοινωνίαις μὴ προηγμέναις ἐπαρκῶς ἐν τῇ ἀντιλήψει τῶν προϊόντων τῆς τέχνης, τῆς τροφῆς ταύτης τῆς ψυχῆς, ἀποτελεῖ μεγίστην ὑποχρέωσιν καὶ τιμὴν, δι' ἧς, ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ ἐναβρύνωνται αὐταί, ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιβάλλεται ἡ τῆς συναισθήσεως τούτου διατροφήσις.

Κατὰ πόσον ἡ κοινωνία τῶν Πατρῶν, ἐν ἣ, ἡ ἐξέλιξις τῆς ἰδιοφυΐας καὶ τοῦ ταλάντου τῆς καλλιτέχνιδος δεσποινίδος Λουίζης Ἀντωνάκη τελεῖται, συμμερίζεται τὴν φήμην ταύτης διεδύλωσε ἐν ταῖς τρισὶ συναυλίαις, ἃς ἔδωκεν ἡ τὰς Πάτρας τιμῶσα εὐγενῆς καλλιτέχνης ἐν τῷ θεάτρῳ «Ἀπόλλωνι» ἐν ᾧ συνέρρευσαν ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν κοινωνικὴν ἐκείνην μερίδα ἥτις ἐτεκμηρίωσεν ὅτι οὐδεμίαν εὐκαιρίαν ἐννοεῖ νὰ παραλείψῃ ἀπολαύουσα τῶν θελημάτων τῆς τέχνης τῆς μοναδικῆς καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εὐρείας φήμης καλλιτέχνιδος, ἧς συντόμος τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεώς της σημειώσεως θὰ παραθέσωμεν ὧδε.

Ἡ δεσποινὶς Λουίζα Ἀντωνάκη ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις πρὸ δύο καὶ εἰκοσιν ἐτῶν. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἔδειξε κλίσιν καὶ τάσιν πρὸς τὴν μουσικὴν διὸ ὁ πατὴρ της πενταέτιδα τὴν ὠδήγησε κατ' ἀρχὰς εἰς Μιλάνον καὶ εἶτα εἰς Νεάπολιν. Εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις ἐδιδάχθη παρὰ παγκοσμίου φήμης μουσικοδιδασκάλων τὸ κλειδοκύμβαλον. Τοσαύτας προόδους ἐποιήσατο ἐν μικροχρονίῳ διαστήματι, ὥστε θαρρούντως, εἰς ἐγκριτος τοῦ Μιλάνου μουσουργοῦ ἐξεφράσθη διὰ τὸ μέλλον αὐτῆς. Μετὰ διαμονὴν ἐτῶν τινῶν ἐν ταῖς πόλεσι Μιλάνου καὶ Νεαπόλεως ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους συγκομιζουσα λαμπρὰ πιστοποιητικὰ τῶν διδασκάλων της περὶ τῆς καταρτίσεώς της ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τοῦ ταλάντου της. Τὸ Μιλάνον ὑπῆρξεν ὁ τόπος τῆς ἀρχικῆς δράσεώς της ἐν περιορισμένοις φιλικῶς κύκλοις καὶ ἐν οἰνογενειακαῖς συναναστροφαῖς παρεκαλεῖτο νὰ κάμῃ ἐκτελέσεις συνθέσεως, ὅπερ μετὰ φυσικῆς δαλίας ἐπραττε γοπεύουσα τοὺς παρενρισκομένους καὶ δεχομένη ἐνθουσιώδη συγχαρητήρια αὐτῶν.

Ἐν Παρισίοις διέμεινε μέχρι τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας της, ὅτε θερμαὶ ἀπνυθύνθησαν πρὸς τὸν φιλόστοργον αὐτῆς πατέρα παρακελεύσεις φίλων ἐκ Μιλάνου ὅπως τὴν ὀδηγήσῃ καὶ αὐτὴ εἰς Μιλάνον καὶ δώσῃ δημοσίᾳ συναυλίαν εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐκεῖ Θεάτρων. Εἰ καὶ τοῦτο ἔθεωρήθη παρὰ πατρός καὶ κόρης ἀκαιρον καὶ μὴ συνάδον πρὸς τὴν ἡλικίαν της, πυροβολικὸν παρακλήσεων κατέστρεψε πᾶσαν ἀρνήσιν, καὶ ἰδοὺ ἡ δωδεκαετὶς καλλιτέχνης δρῶσα καὶ μαγεύουσα διὰ τῆς τέχνης της ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἐνός τῶν τοῦ Μιλάνου Θεάτρων. Μετὰ τὴν ἀπόδοσιν ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν εἰς τὴν δημοσίαν δράσιν. Ἄλλα σημαῖνον! Ἐπιτυχῶς ἐνασκειται καὶ καλλιεργεῖται εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς πόλεις συνήθροισεν ἐν τῷ Θεάτρῳ ἐν

ΛΕΩΝ ΒΑΒΑΤΣΙΟΣ
ΛΕΜΟΥΣΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΨΗΦΟΛΟΓΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΟ ΔΗΛΟΥΣΙΟ

ᾧ ἐδόθη ἡ συναυλία, ὅλην τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ Μιλάνου καὶ ὅλους τοὺς φίλους τῆς μουσικῆς διὰ νὰ ἀκούσωσι τὴν ἀρτιφανῆ καλλιτέχνη. Ἐξετέλεσεν αὕτη μετὰ τόσης ἀκριβείας καὶ χρωματισμοῦ δυσκόλους συνθέσεις, ὥστε ἐκάστην ἐκτέλεσιν ἐπικολούθουν ἐνθουσιαστικαὶ ἐπιφωνήσεις καὶ χειροκροτήματα ζωηρά. Αὐστηρὰ εἰδικὴ ἐφημερίς τοῦ Μιλάνου γράφουσα περὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκείνης συναυλίας, οὐκ ὀλίγα κολακευτικά ἐσημείωσε διὰ τὴν νεαρὰν καλλιτέχνην.

Μετὰ πάροδον χρόνου* * τινός ἡ δεσποινὶς Ἀντωνάκη ἐγκατεστάθη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει μετὰ τοῦ πατρός της, ἰδρύσαντος μέγα κατάστημα ἐν τῇ διασταυρώσει τῶν ὁδῶν Ἑρμοῦ—Μαιζῶνος. Ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον μετέβη καὶ αὖθις εἰς Παρισίους, εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ μέγα ἐκεῖ ὠδεῖον, ἐν ᾧ ἐπὶ δύο ἔτη ἐδιδάχθη, καταρτισθεῖσα τελείως, μεθ' ὃ ἐπανῆλθε παρ' ἡμῶν, ἐνθα καὶ ἔκτοτε διαμένει.

Ἐν Ἑλλάδι εἰς τρία μέρη ἐπαιξεν, ἐν Πάτραις, Ἀθήναις καὶ Κερκύρα. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας πόλεις ἐπέσυρεν ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν. Κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου ἡμῶν, ἐπειδὴ οὔτε δείγματα εἶχε παράσχει τῆς τέχνης της, οὔτε γνωστὴ εἰς τὸ κοινὸν ὡς καλλιτέχνης ἦτο, ὑπετίθετο ὅτι θὰ εἶχομεν χασμωδίας καὶ χασμήματα, ἀλλ' ἡ πρώτη ἐκτέλεσις συνθέματος, ἤρκεσεν ὥπως προπαρασκευάσωσι τὰ τύμπανά των ὅλοι πρὸς ὑποδοχὴν θείων ἀρμονιῶν καὶ ἀπταιστων καθαρῶν. Τὸ τί ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συναυλίας ἐκείνης εἶναι ἀρκετὰ ἐκφραστικὸν περὶ τῆς ἀξίας της. Αἱ θαυμαστικαὶ ἐκφράσεις, τὰ χειροκροτήματα τὰ ἐπιφωνηματικὰ συγχαρητήρια, οἱ κατ' ἰδίαν ἐν τοῖς θεωρείοις καὶ τῇ πλατείᾳ ἐπαινοὶ ἦσαν ἐν πληρεστάτῃ ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ὑπέροχον τέχνην τῆς γοῦπτιδος καλλιτέχνης. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ἐξέπληξε τοὺς παρευρεθέντας εἰς τὴν συναυλίαν ἐκείνην ἦτο τὸ πρωτοφανὲς γεγονός τῆς ἀπὸ μνήμης ἐκτέλεσεως ὅλων τῶν μουσικῶν τεμαχίων. Πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι παρετηρήθη, δέκα δώδεκα δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, συνθέσεις νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀπὸ μνήμης ἀρτίως, νὰ μὴ παραλειφθῇ οὐδεὶς φθόγγος, οὐδεμία συγχώνευσις νὰ γίνῃ! Καὶ συνθέσεις ἐξόχων μουσουργῶν, τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ ζήτημα ἦναι ἀν' ἦτο δυνατόν νὰ τὰς ἐνθυμηθῶσι. Τοῦτο μεγάλως διατρανοῖ τὴν ἰδιοφυσίαν καὶ τελείαν μουσικὴν μόρφωσιν τῆς καλλιτέχνης. Πάντοτε δὲ εἰς ὅλας τὰς συναυλίας της ἀνευ τῶν μουσικῶν βιβλίων τὰς ἐκτελέσεις ἐποιήσατο.

Ἐν Κερκύρα ἐνθα αὐστηρῶς κρίνονται οἱ τῆς καλλιτεχνίας μύσται καὶ αἱ ἀξιώσεις πλειότεραι εἶνε ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος αἱ ἐντυπώσεις καὶ αἱ κρίσεις περὶ τῆς τέχνης της λαμπρὸν ἀποτελοῦσι πλαίσιον τοῦ τάλαντος της. Ὁ δὲ μουσικοκρίτης τῆς ἐκεῖ ἐκιδουμένης σοβαρᾶς καὶ ἐγκρίτου ἐφημερίδος αἱ «Ἐπιδησεις» ἐδημοσίευσεν κρίσεις περὶ τῆς δοθείσης ἐκεῖ συναυλίας τῆς εὐνοϊκοτάτης περὶ αὐτῆς. Καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Σμύρῃ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐνθα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μετέβη ἤρε θριάμβους καλλιτεχνικοῦς καὶ δάφνας ἔδρασε.

Μία ἑλλητικὴ εὐρίσκεται παρὰ τινῶν ἐν αὐτῇ ὅτι ἡ στάσις της ὅταν παίζῃ, εἶναι ψυχρὰ καὶ ἀπαθῆς, καὶ οὐδὲν αἰσθητὴ ἐξωτερικεύεται ἐν τῇ

μορφῇ καταδηλοῦν ἐπίδρασιν ἢ ἐμπνευσιν.—Δὲν γνωρίζω ἐὰν τοῦτο πρέπει νὰ χαρακτηρηθῇ ἐλάττωμα ἢ προτέρημα. Ἡμεῖς, ἄλλως, ἀπλῆν σκιαγραφίαν ποιοῦμεν καὶ ὄχι εἰδικὸν κριτικὸν ἔργον κατὰ πόσον ὅμως ἐπιρεάζει τοῦτο τὸ σύνολον, λέγομεν ὅτι αἱ γνώμαι εἶνε διηρημέναι.

Ἀλλὰ ἡ κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου τῆς 8ης ε. μ. τελευταία τῆς συναυλίας ὑπερηκόντισε τὰς προσδοκίας ὅλων. Τὸ πρόγραμμα ἦτο πλουσιώτατον περιελάμβανε καὶ συνθέσεις τοῦ Βάγνερ, τοῦ Γκουνῶ, τοῦ Βέρδη τῶν ἐξοχότερων μουσουργῶν. Ἀλλὰ αἱ ἐκτελέσεις ἐνέπνευσαν αὐτῷ τελείαν τὴν πεποιθήσιν, ὅτι δὲν διαμένει παρ' ἡμῶν καλλιτέχνης ἀπλῆ, ἀλλ' ἰδιοφυεῖα καλλιτεχνικὴ, μέλλοντος ροδίνου καὶ εὐρυτάτου. Δὲν λέγομεν ὑπερβολῆν. Ἀρκεῖ νὰ μεταβῇ εἰς κέντρα ἐν οἷς ἡ κρίσις εἶναι μᾶλλον ἠσκημένη περὶ τὰ καλλιτεχνικὰ καὶ ἡ λεωφόρος τῆς καλλιτεχνίας εἶναι εὐρυτέρα καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν θὰ κυρωθῶσι. Ἀπαράμιλλος ἀκρίβεια καὶ ταχύτης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀπὸ μνήμης δὲ σημειωτέα, ὅλων τῶν ἀνω συνθεμάτων ἢ ἐλαχίστην δυσαρμονία δὲν παρετηρήθη ἐν τάξει δὲ καὶ ἐπιτροχάδην ὄλαι αἱ φωναί, καθαραὶ καὶ ἀβίαστοι. Εἶχε δὲ συγκεντρωθῇ ἐν τῷ θεάτρῳ ὅτι ἐκλεκτὸν ἔχει ὁ ἡμέτερος τόπος καὶ ὅσοι δὲν ὀκνοῦν εἰς τὰς διδομένας εὐκαιρίας νὰ μουσικοτροφοδοτῶσι τὴν ψυχάν των.

Τοιοῦτος ὁ βίος καὶ ἡ δράσις μέχρι τοῦδε ἐν σπουδῇ καὶ ἀτελῶς συνηρμολογημέναις σημειώσεσι τῆς εὐέλπιδος καλλιτέχνης δεσποινίδος Λουίζης Ἀντωνάκη.

Ἐν Πάτραις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1894.

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΒΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΘΕΑΜΑΤΑ

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

(συνέχεια.)

Ὁ συνήθης μου ἐν Κεφαλληνίᾳ περίπατος ἦτο ὁ πρὸς τὸ μέρος τῆς λεγομένης Λάσνης, ἐκεῖ ὅπου δύναται τις καὶ τὸν χειμῶνα νὰ θερμανθῇ κινούμενος διὰ τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου περιπάτου καὶ τὸ θέρος ν' ἀναπνεύσῃ ζωογόνον ἀέρα. Ἡ πρὸς τὴν Λάσνην ὁδὸς εὐθεῖα καὶ ὁμαλῆ, κάμπτουσα μόνον πρὸς τὸ μέρος τοῦ Λεξουρίου ὅπερ ἐκεῖθεν ὡς διακρίνεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς θαλάσσης ὑπὲρ τὰ πέντε μέτρα Δεξιᾶ τοῦ ὁδεύοντος ἀκούεται ὁ θαλάσσιος φλοισβός, ἀριστερᾶ δὲ

βράχοι καὶ κρημνοὶ ἀπορροῶνες, φράσσουσαι τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Ἀργοστολίου διήκοντες μέχρι τοῦ φανοῦ εἰς ἰκανὴν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ὁ περίπατος ἐκεῖνος καὶ θελήτων δὲν στερεῖται καὶ ρομαντισμοῦ. Ἐκεῖ αἱ μοδέρναι ἀλλὰ μετρημέναι τῆς Κεφαλληνίας κόραι, ἢ αἱ σοβαραὶ οἰκοδέσποιναί, πᾶν ὅ,τι κομψὸν ἢ καὶ ὠραῖον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Ἀργοστολι ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται αἱ μὲν ὑπὸ τὴν ἀπόλαυσιν προσφιλεστάτου μειδιάματος, αἱ δὲ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις θελκτικῆς καὶ ἀθῶου περιπάτου. Διευθυνόμενος πρὸς τὸν ρευδῶδη ἐκεῖνον περιπάτον συναντᾷ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο κατάστημα τοῦ Νοσοκομείου οἰκοδομηθὲν καὶ ἰδρυθὲν διὰ Κεφαλληνιακῶν εἰσφορῶν, ἀλλὰ βεβαίως διὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀγώνων τοῦ νῦν μητροπολίτου Ἀθηνῶν, τότε δὲ Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Γερμανοῦ Καλλιγᾶ. Ἀξίζει τὸν κόπον νὰ σταματήσῃ κανεὶς ἐκεῖ ὀλίγην ὥραν καὶ νὰ περιέλθῃ τὸ κατάστημα ἐκεῖνο ὅπερ ἴσως εἶνε τὸ τρίτον τοῦ κράτους μετὰ τὰ νοσοκομεία τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐκεῖνο τοῦ Μεσολογγίου. Εὐρεία καὶ μαρμαρίνος κλίμαξ σὲ φέρει πρὸ πλατέος ἐξώστου μαρμαρίνου ἐκεῖθεν διευθυνόμενος πρὸς τὴν εἰσοδὸν ἐν μικρῇ διαδρομῇ βλέπεις ἀνηρημένα τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν τοῦ καταστήματος καὶ ἀριστερᾷ διευθύνεσε πρὸς τὸ φαρμακεῖον, τέλειον, καθαρὸν, κομψόν. Διὰ τοῦ διαδρόμου διευθύνεσε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ καταστήματος, εἰς τὰ δωμάτια τούτου, τὰ εὐάερα, τὰ ὑγιεινά, τὰ καθαρῶτα καὶ καταλήγει εἰς ὠραίαν αἴλην περιπεφραγμένην. Πόσους περιέργους τύπους δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Οἱ Κεφαλλῆνες εἶνε γενικῶς οἰκονόμοι, ἀλλὰ καὶ φιλόξενοι τοιοῦτοι τοῦλάχιστον ἐφάνησαν εἰς ἐμὲ, φιλόξενοι μέχρι βαθμοῦ ζακυνθινοῦ. Ἀλλὰ μεθ' ὅλην τὴν οικονομίαν καταλαμβάνονται εἰς τινὰς περιστάσεις ὑπὸ αἰσθημάτων αὐτὸ τοῦτο γενναιοτάτων. Ἐνθυμοῦμαι ἐδίδοτο ἐν Κεφαλληνίᾳ εἰς τὸ ἐκεῖ Θέατρον, περὶ οὗ κατωτέρω θὰ γράψωμεν, εὐεργετικὴν ποράστασις ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου καὶ Πτωχοκομείου. Εἰς τὸν δίσκον τῆς ἐλεημοσύνης προθύμως προσήρχοντο οἱ Κεφαλλῆνες τὸ ὑπὲρ τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων ποσὸν θὰ ἀνήρχετο εἰς πέντε ἕως ἕξ χιλ. δραχμᾶς ἐκ πόλεως ἀριθμοῦσης μόλις 12,000 κατοίκους, ὅτε προσέρχεται εἰς τὸν δίσκον ἐκεῖνον Κεφαλλῆν καὶ καταθέτει ἀμέσως ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ δραχ. 50,000. Τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου ὅτε ὁ Βέγγιας καταθέτων τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἐζητεῖτο ὑπὸ τῆς κομματικῆς διαπάλης ὡς ὑποψήριος Νομαρχιακὸς σύμβουλος κατὰ τὸν ἰσχύοντα τότε νόμον. Τοιαῦται εἶνε αἱ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν φάσεις τὰς ὁποίας τὸ λεγόμενον πνεῦμα οἰκονομίας τῶν Κεφαλλῆνων λαμβάνει. Αἱ φάσεις ὅμως οὐταὶ εἶνε ἀπόρροαι γενναίων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων οὐχὶ δὲ καὶ φιλοδοξίας πρὸς τὴν ὁποίαν πᾶν σπαιγίως ἀποβλέπει ὁ Κεφαλλῆν. Ἀνεφερόντων ἀνωτέρω ὅτι οἱ Κεφαλλῆνες εἶνε φιλόξενοι. Τὴν ἐναντίαν ταύτης γνώμην δύναμαι ν' ἀμφισβητήσω. Ἡ φιλοξενία τῶν Κεφαλλῆνων, καὶ μὲν δὲν εἶνε παρομοιωθῆς, ἀλλ' ὅπως δῆποτε εἶνε ἀρκεῖσα καὶ λογικῆ. Εγὼ τᾶς εἰς ἀφιλοξενίας ἐκεῖ δὲν διέκρινα καὶ οἱ ἄνθρωποι μ' ἐγνώρισαν πρὶν ἢ τοὺς γνωρίσω. Ὅχι μόνον δ' ἐγὼ

ταῦτο δὲν διέκρινα, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ὑπαλλήλων οὗς ἔτυχεν ἐκεῖ νὰ γνωρίσω καὶ μεθ' ὧν ἐκάστοτε ἀνεστρεφόμην, οὐδέποτε παρηπονοῦντο ἐκ τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ διαμονῆς. Καὶ διασκεδάσεις οἰκογενειακαὶ μεταμεσημβριναί, καὶ συναναστροφῆς καὶ χοροὶ γίνονται ἐν Κεφαλληνίᾳ συνήθως, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν λείπουσιν οἱ ξένοι. Σημειώσατε δὲ ὅτι ἐν Κεφαλληνίᾳ ἀρέσκονται εἰς τὰς διασκεδάσεις. Ἡ ὁδὸς ἐκεῖνη τῆς Λάσης περὶ ἧς ὁ λόγος παρουσιάζει πλείεστας ἀπόψεις· αἱ ἀπόψεις αὗται εἶνε ὡς εἶδος τι σκηνογραφίας ποικίλης· προχωρεῖς ἐπὶ τι διάστημα ἄνω τοῦ κόλπου τοῦ Ἀργοστολίου καὶ τοῦ ἀσφαλεστάτου τούτου λιμένος μετ' ὀλίγα βήματα εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ διαβλέπεις μακρόθεν τὸ Ληξοῦρι μετὰ τὸν ὀλάνοιχτον ὀρίζοντά του μετὰ τὰ σταθιδοφόρα χωρία του. Κάτω τὴν ἴσυχον θάλασσαν διασχίζουσι τὰ ἱστιοφόρα κανὰ καὶ μικρὰ ἀτιμόπλοια ἐκτελοῦντα πολλάκις τῆς ἡμέρας τὸν μεταξὺ Ἀργοστολίου καὶ Ληξουρίου εἰκοσάλεπτον διάπλουν. Τὰ ἄσματα τῶν ταξειδιωτῶν τούτων ἀκούει τις ἐκεῖθεν ἐκ τῆς γαλανῆς θάλασσης ἀνερχόμενα, κοινὰ ἄσματα, τετριμμένα, συνήθη ἄνευ μέλους καὶ ἀρμονίας καὶ τοι ἐκ τούτων δὲν λείπει ἐν εἶδος συμφωνίας, Ποῦ ἢ ἀρμονία καὶ τὸ μέλος τῶν ζακυνθίων! Καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ὑπάρχουσιν ἐν Κεφαλληνίᾳ ὄμιλοι τῶν ὁποίων τὸ ἄσμα πλησιάζει πρὸς τὸ ζακύνθιον. Ἀλλ' οἱ ὄμιλοι οὗτοι πολὺ ὀφείλουσιν εἰς τὸν γειμαῖον ἀπὸ μουσικῆν, ἀπὸ ἀρμονίαν, ἀπὸ μέλος, ἀπὸ δρᾶσιν, ἀπὸ ζῶν ἀπὸ αἰσθημα μουσικοδιόσκαστον Λαβράγκαν περὶ οὗ κατωτέρω.

Μεταξὺ τῶν Ἀργοστολιωτῶν καὶ Ληξουριωτῶν ὑπάρχει μικρά τις εὐγενῆς μᾶλλον ἄμιλλα, ἐκάτερας τῆς πόλεως προσπαθούσης ν' ἀναδειχθῇ μᾶλλον τῆς ἄλλης. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι τὸ Ληξοῦρι καὶ ἄνδρας ἀνέδειξεν ὅπως τοὺς Μηνιάτας, τοὺς Τυπάλλους, τοὺς Ἰακωβάτους κτλ. καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ὄχι μικρὸν μέρος κατέχει. Ἡ ἄμιλλα αὕτη ἢ ἄλλως ἀκίνδυνος, πολλάκις γίνεται πρόξενος καὶ ἀστειοτάτων ἐπεισοδίων. Ὄτω λέγεται ὅτι ἐνῶ ὁ Ληξουριώτης ἐργάζεται δι' ὅλης τῆς ἐβδομάδος εἰς Ἀργοστολί, τὸ Σάββατον ἐπὶ τούτῳ μεταβαίνει εἰς Ληξοῦρι διὰ νὰ ξυρισθῇ ὡς νὰ μὴ ἦσαν ἐν Ἀργοστολίᾳ κουρεία. Τὴν ἰδιοτροπίαν ταύτην τῶν Ληξουριωτῶν θέλουσα νὰ κεντήσῃ ποτὲ σατυρικὴ τις ἐφημερίς ἐν Ἀργοστολίᾳ ἐκδιδομένη παρήγαγε τὴν λέξιν Ληξοῦρι ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ la=ἐκεῖ καὶ ξυρίζεσθαι. Πνευματώδης τῷ ὄντι παραγωγὴ τῆς ἐζητημένης ἐκείνης ὀνομασίας. Ἐνθυμοῦμαι διέσχιζον διὰ κανοῦ τινος τὸ μεταξὺ Ἀργοστολίου καὶ Ληξουρίου διάστημα. Ἐκωπλάτει Ληξουριώτης ὅστις χωρὶς οὐτε κἄν ἄλλην ὀμιλίαν νὰ μοι ἀρχίσῃ, χωρὶς νὰ ξείρω διὰ πῶσον λόγον μοι τὸ ἔλεγεν, αἴφνης ἐν μέσῳ τῆς κωππλασίας μοι λέγει:

—Βλέπεις ἀφεντικὸ οἱ σιῶρ Ἀργοστολιώταις μᾶς λέγουν τοὺς Ληξουριώταις καὶ ταμυλόβιους.

Ὁ ἐργάτης λευβοῦχος βεβαίως μοι ἔλεγεν ὅτι οἱ Ἀργοστολιῶται ὀνομάζονται τοὺς Ληξουριώτας φαυλοῦς τῆς ἰσχυρῆς ταύτης λέξεως μεταβληθείσης εἰς ταμυλόβους. Προσετάθησα νὰ τοῦ πείσω ὅτι οὐτε οἱ Ἀργοστολιῶται ἠμποροῦν νὰ εἰποῦν τὸν ἴσον ἰσχυρῶν καὶ ἰσωνῶν τῶν λέξιν, οὔτε οἱ Ληξουριώτες εἶνε τοιοῦτοι, καὶ

κατόρθωσα νὰ πείσω τὸν ἀφελῆ κοπιλάτην.

Ἄλλ' ὅμως διαφορὰ καταφανῆς καταφανεστάτη ὑπάρχει μεταξύ τῶν Ἀργοστολιωτῶν καὶ τῶν Ληξουραίων. Οἱ μὲν εἶνε σοβαρότεροι, θετικώτεροι, οἱ δὲ εὐθυμότεροι, ἀνοικτότεροι, χαριέστεροι. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἔχει τὸν λόγον τῆς. Τὸ Ληξοῦρι ἔχει ὀρίζοντα εὐρύτατον καὶ κεῖται εἰς θέσιν εὐαερωτέραν ἐκείνης τοῦ Ἀργοστολίου. Ἐκεῖ βλέπετε οὐρανὸν ὀλάνοικτον ὀρίζοντα εὐρύτατον, φύσιν ζωηρότεραν. Τὸ γελαστὸν ἐκεῖνο τοῦ Ληξουρίου προσδίδει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν κατοίκων ἀλλοίαν τῆς τῶν Ἀργοστολιωτῶν φύσιν, ἥτις ἐκπαῖ εἰς ζωηρότατα εἰς χάριν, εἰς εὐθυμίαν. Αὐτὸς εἶνε ὁ κυριώτερος τῆς διαφορᾶς ἐκείνης λόγος: Τὸ Ληξοῦρι εἶνε πόλις πολὺ ὑστεροῦσα τοῦ Ἀργοστολίου πόλις ἄνευ σχεδίου, ἄνευ ρυμοτομίας, ἄνευ κομψότητος. Μόνον ἡ παραλιακὴ ὁδὸς ἐξέχει τῶν ἄλλων καὶ ἡ πρὸς τὸ πλατὺ τοῦ λιμένος παράρτημα λεωφόρος. Παρὰ μικρὰν καὶ ἐτοιμόρροπον οἰκίαν σχεδὸν βλέπετε μεγαλαπρεπῆ οἰκοδομὴν ἀληθῶς κομψὴν καὶ ὠραίαν. Ἄλλ' ἂν τὰ Ληξοῦρι στερεῖται κομψότητος δυναμένης νὰ ἐπέλθῃ σὺν τῷ χρόνῳ, εἶνε πλοῦσιον ἐκ φυσικῶν καλλόνων καὶ ἐκ κατοίκων χαριστάτων, εὐθυμοτάτων περιποικτικῶν.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ὁδὸς τῆς Λάσης ἐν Ἀργοστολίῳ εἶνε μία τῶν μεγαλειτέρων ὁδῶν διήκουσα δι' ἀρκετοῦ μήκους... Κάμπτουσα πρὸς τὸ μέρος τοῦ φανοῦ μέχρι τοῦ ὁποίου συνήθως καταλήγει ὁ περίπατος, παρουσιάζει κατὰ τὴν καμπὴν ἐκείνην ἄλλην σκηνὴν. Δεξιᾷ τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος τὸ μεταξύ Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας διαφαίνεται πρὸς τὸ κάτω ἥσυχον, ὁμαλὸν, ἀκίνητον ἀλλὰ καὶ ταραχώδες, καὶ εὐερέθιστον. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο βλέπετε ὀρίζοντα ἀνοικτὸν, οὐρανὸν γελαστὸν, φύσιν φιλομειδῆ. Πόσον θὰ ἐκέρδιζε τὸ Ἀργοστόλι ἐὰν ἠδύνατο πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο νὰ συνοικισθῆ. Καὶ δεξιᾷ μὲν βλέπετε τὴν τοιαύτην γραφικὴν σκηνὴν, ἀριστερᾷ δὲ ὑψικρύφους ἐλαίας προσδιδούσας διὰ τοῦ ἐλαφροῦ αὐτῶν ψιθυρισμοῦ σοβαρὰν τινα γλυκύτητα φλοισβου μυστηριώδους. Καὶ οἱ δύο φλοισβοὶ ὁ ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἐλαιῶνων ἐκεῖ σανατώμενοι σὲ ᾤθοῦν πρὸς τὰ ἔμπρὸς ὡσεὶ νὰ σὲ κωλύουν νὰ ἐγκαταλίπῃς τὴν μονήρη ἐκείνην, ἀλλὰ ρομαντικὴν ὁδὸν καὶ οὕτως αὐτομάτως οὕτως εἰπεῖν προχωρεῖς ἐνῶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν παρουσιάζονται πρὸ σοῦ ἄλλα τοπεῖα, ἄλλαι εἰκόνες, ἀλλὰ καὶ σκύλοι ἐπίφοβοι. Ἄλλ' ἂν αὕτη ἡ ὁδὸς μετέχει καὶ ρομαντισμοῦ καὶ ποιητικισμοῦ καὶ οὕτως ἄλλου θέλετε ἂν μὴ καὶ ἐρωτικισμοῦ, τίνος τοιοῦτου δὲν μετέχει καὶ ὁ κατὰ τὴν γέφυραν τοῦ Ἀργοστολίου περίπατος. Εἰς ἐκεῖνον ὅμως σοβαρότερον πρέπει κανεὶς νὰ ρεμβάσῃ.

(Ἐπεται συνέχεια) ΓΕΩΡΓ. Α. ΜΑΝΕΣΗΣ.

ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΩ Δ. ΧΑΛΙΚΙΟΠΟΥΛΩ:

φιλομούσῳ καὶ εὐγενεῖ φίλῳ.

Κ' ἦσαν τὰ δάση αὐτὰ ποτε παράδεισος ἔμπρὸς μου
κι' αὐτὴ ἡ θρυσούλα ἡ δροσερῆ
μωρὸς ἐκεῖνος ποῦ θωρεῖ
εἰς τὰ καλά τοῦ κόσμου!

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

ἮΤΑΝ Δεκέμβρης μῆνας. Ὁ ἄγριος βορρηᾶς ὅταν ἀποντάρι πεινασμένο, ἀπὸ στιγμῆ σὲ στιγμὴν ἔρριχνε τὸ ἄγριο μουγκρητό του, πυκνὸ δὲ πυκνὸ τὸ χιόνι ἐστόλιζε ὅταν ἄσπρα μπαμπάκι τὰ ὀλόγυρα βουνά. Ὁ οὐρανὸς ἀστράφτει καὶ βροντᾷ καὶ τὸ φεγγάρι κρυμμένο μέσα τὰ μαῦρα σύνεφα, φαίνεται ὅταν νὰ φοβᾶται νὰ προβάλλῃ τὴν μελαγχολικὴν μορφήν του γιὰ νὰ καθρεφτισθῆ εἰς ταῖς μικραῖς λίμναις ὅπου εἶχε σηματίσει πάλῳρον βροχή. Φοβερὸ ξεπάγιασμα ἐπεκράτει εἰς τοὺς ἔρημους δρόμους, κάπου δὲ κάπου γλήγωρο διαβάτου βᾶδισμα ἀκούεται στὴ σκοτεινῇ τῆς νύχτας ἐκείνης παγουνιά.

Ἡ καμπάναις μὲ τὸ βαρὺ τους ἦχο κτυπᾶνε τὴν εἰς τὴν Βηθλεὲμ τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Παλαιστίνης γέννησιν τοῦ Σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἡ ἐκκλησία εἰς ἀνοιχταῖς τὴν ὥρα ἐκείνη καὶ μυριοστολισμέναις, καρτέριαν τοὺς πιστοὺς γιὰ νὰ δοξάσουνε τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέρα καὶ προσφέρουνε σεβασμὸν εἰς τὸ μικρὸ ἐκεῖνο παιδάκι ποῦ τὴν ὥρα ἐκείνη εἰς τὸ φτωχικὸ ἀχοῦρι ἐβλεπε τὴ ζωὴ, εἰς τὸ παιδάκι ἐκεῖνο ποῦ ἐμελλε νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ σώσῃ ὀλόκληρο τὴν οἰκουμένην.

Σὲ σεσαθρωμένο ἀπὸ τὸ χρόνο φτωχόσπητο, ποῦ τὸ ἔδερνε τὸ ἀνεμόδρεχο, σωστὸ ἀνεμογδοῦρι, καὶ τὰ σάπια παραθυροφύλλα του τριζομανοῦσαν εἰς ταῖς προσβολαῖς τοῦ ἀνέμου, κλάψαις τὴν ὥρα ἐκείνη ἀντηχοῦνε. Κίτρινος ὅταν τὸ κερὶ, ὅσα κάτασπρα σεντόνια ξαπλωμένος βρίσκεται ἔρμος πατέρας. Ὅσα προσκέφαλό του ἀκουμβισμένη, καὶ ὅσα χέρια κρατῶντας τὸ κεφάλι, ἐκλαίει μὲ δάκρυα πικρὰ δυστυχισμένη γυναῖκα, γύρω δὲ γύρω γονατιστὰ ἐπάνω σὲ ξηρὸ στρώμα βρίσκονται τρία μικρὰ παιδάκια. Καντυλάκι ἐτοιμόσβεστο βγάνωντας ταῖς τελευταῖαις σπιθηματιαῖς του, κρεμασμένο ἔμπροστὰ ἀπὸ ἓνα σύμβολο τοῦ Γολγοθᾶ, φωτίζει τὸ σπαραξικάρδιο καὶ θλιβερὸ τοῦτο σύμπλεγμα.

Μὲ σκυμμένο στὴ γῆ τὸ κεφάλι τὰ κακόμοιρα τὰ δάκρυά τους ἐτρέχαν ποτάμι, καὶ μὲ τὰ ξανθά τους μαλλάκια σπογγίζαν τὰ ματάκια τους. Λὲς καὶ ξάνοιγαν τὴν συμφορὰ ποῦ ἐμελλε νὰ τὰ πλακώσῃ.

Καὶ ὁ δύστηνος πατέρας, μὲς ὅτὸ βαρὸν ψυχομαχητό του, ἔρριχνε συμπαιθητικὴ κάποτε ματιὰ εἰς τὰ ἀθάνα ἐκεῖνα ἀγγελούδια χωρὶς νὰ ἴσῃ καὶ νὰ τοὺς μιλήσῃ.

Καὶ ἔξω ὁ βορρηᾶς ἐμοῦγκριζε καὶ τὰ χιόνια εἶχαν σπορῆσθαι ἐπὶ τὰ καμάκια. Καὶ στὴν ἐκκλησίᾳ μὲ ὀλόκληρον θαυμάσια ἐδόξαζαν τοῦ Χριστοῦ τὴν γέννησιν.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Καὶ ὅμως ὅτὸ σπῆτι τοῦτο εὐτυχιὰ ἄλλη φο-

ρά έβασίλευε.

‘Ο Άνδρέας είκοσι χρονών παλληκάρι, με ψη-
λό άναστημα και όλόμαντρα μάτια, ήτον ένας
από τους ώραίους λεβένταις του χωριού.

Άπό μικρή του ηλικία είχε μεγάλη κλίση εις
τέ κυνήγι, και γι’ αυτό ταις περισσότεραις ώραις που
δέν είχε δουλειά, έτρεχε’ στους κάμπους και ταις ρα-
χούλες κυνηγώντας στρουθοίς και άλλα πουλάκια.

Μίαν αύγουλα που έσκόρπιζε όλη χαρά στην
πλάση, και ή γλυκειά του ζεφύρου φυσιγματιά περ-
νώντας βιαστικά έκινούσε τα δενδρόκλαδα, ό Άν-
δρέας εύρίσκετο μοναχός μέσ’ το λειβάδι με το
τουφέκι στον ώμο. Τα χαρωπά βελάσματα που
εύγάναν τα άρνάκια, τα άπδόνια που παιζαν στο
κλαδι ταίρι ταίρι, το καθαρό νεράκι που με το σιγαλό
του μουρμούρισμα έρρεε εις τα πόδια του, ό κα-
ταγάλανος ούρανός, το πικνό του κάμπου χορ-
ταράκι, άναψαν τα πάθη που έφλόγιζαν την καρ-
διά του. Και με τα μάτια καρφωμένα στην κορ-
φή του γέρω πλάτανου που την χρύσωναν ή πρωί-
ναις λάμψαις έσκέφτηκε την κόρη εκείνη, που
από μικρά του πόδια άγαπούσε. Μαγευμένος από
ταις λαμπραις εύμορφιαίς που ή φύσις τριγύρω
του του παρουσίαζε, ήθελε να έχη για μιá στιγ-
μή φτερά να πετάξη να εύρη την άγάπη του και
να άπιθώση γλυκό φιλή στο άνθηρό και άφράτο
μάγουλό της.

‘Ο Άνδρέας ήγάπα με όλαις ταις δύνames της
ψυχής του, και με πάθος το όποιον μόνον όσοι
δέν έχουν καρδιά ή δέν έδοκίμασαν άκόμη, δέν
μπορούν να καταλάβουν.

Ηγάπα την Μαρίαν κόρην δεκάξη χρονών, με
μάτια γαλανά και πλεξίδες που μοιάζαν το χρυ-
σάφι, που ήταν ή χαρά και το στολίδι του σπι-
τιού της. Η φύσις την είχε στολίσει με χίλια
δρό προικιά. Το λέγαν όλοι εις το χωριό και έ-
φαινετο ή πρώτη φυσική καλλονή και όχι με κάλλη
ψεύτικα σαν εκείνα ‘που κάθε μέρα βλέπουμε σταίς
πλατεΐαις μας, ούτε με στήθεια φτιασμένα από
μπαμπάκι. Ητανε κόρη παρά πολυ ώραία και
σοβαρή. Όλη την ήμέρα έδούλευε την δε Κυρια-
κή δέν έλειπε ποτέ της από την εκκλησιά. Μέ-
ρα Λαμπρή που κάθε καρδιά μοσχοβολάει από άγά-
πη και έλπίδα είδε τον Άνδρέα και από την ώ-
ρα εκείνη που τα μάτια της τον αντίκρυσαν δέν
έσκέπτετο τίποτε άλλο παρά αυτόν.

Σάν το μικρό δενδράκι που όταν την ρίζα του
δρουσίξει το πρωτοβρόχι, γλήγορα γλήγορα ψηλώ-
νει και άπλώνει ρίζαις δυναταις, έτσι και ή άδολη
άγάπη άπλωσε εις τα άθωα στήθεια της Μαρίας.

Δέν πέρασε πολυς καιρός που και ό Άνδρέας σαν
έννοιωσε πώς το πάθος που έτρωγε τα σωθικά του
ήταν άγιάτρευτο έζήτησε το χέρι της.

— Την άγαπώ, έλεγε, και με άγαπά, και το αίμα
του έβραζε μεσ’ τα μαρμαρισμένα στήθια του. Και
τη στιγμή εκείνη, άφ’ την άφωνη εκείνη έρημιά δέν
άκουεται τίποτε άλλο ή το σιγαλό μουρμούρισμα
που εδύανε το τρεχούμενο νεράκι. Άγάπη θεία, πα-
ράφορη, τον ανύψωνε εις τους ούρανοίς, και μιá
όρμη, μένα πάθος τον έκυρίευε, πώς να κατορθώση να
κάμη την Μαρίαν ιδιάν του.

Σε όρημοκλήρι μισοκοιμισμένο, χωρίς καμπίνα
και σταυρό, που βρισκεται επάνω σε βουνό που
μυρίζει ή πείκα και το θιμάρι, λίγη ώρα μα-
κρά άφ’ το χωριό, μιαν αύγή μαγιάτικη, εύλο-

γίεται ό γάμος του Άνδρέα και της Μαρίας. Έμ-
πρός στον άγιο βωμό της θρησκείας, αλλάζουνε
στεφάνι δύο καρδιαίς γεμάταις χαρά και άγάπη.
Και ή Μαρία κόκκινη σαν το ρόδο, με στεφάνι ά-
πό πορτοκαλλιά στο παρθενικό της μέτωπο, δέχε-
ται ταις εύχαις και τα φιλήματα γονιών τε και ξένων.
(Έπεται συνέχεια). ΣΠΥΡ. Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΑΣ.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΣΕΪΣΛΑΜΗ

ΓΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΕΡΤΣΕΤΟΥ

(Συνέχεια)

‘Η ανατολή τα φέγγυ της ως ρίχνει,
Κ’ έρημο τ’ άκρογιάλι από καράβια
Οι άιχμαλώτοι, ως θωρούν, λύπη τους πήρε,
‘Αλλά χαρά περίσσια έχουν οι ναύταις.
Κακή βουλή βάνει τη νύχτα ό νούς των
Να μοιρασθούν τα λάφυρα, να σφάξουν
Τους άιχμαλώτους’ όποιος και θελήσει
Ν’ άντισταθῆ, κ’ αυτόν να φονεύουν.
‘Ακρα ήσυχία εφάινετο, κυριεύει.
Στα δύο τα πλοία διά μιáς άκούσθη
Εις τ’ άρματα φωνή, φωνή ήτον φόνου,
Το κύμα με το αίμα κυματίζει
Τών άιχμαλώτων άλλ’ όταν έκατεδῆκαν
Τόν Σεΐσλαμη οι ναύταις διά να πάρουν
‘Ως έχθρός μ’ έχθρούς μάχεται ό Δῆμος,
Πληγώνεται εις το στήθος και ανεβάζει
Τρεμάμενον τον γέροντα’ τον σέρνουν
Ψηλά εις το κατάστρωμα να ρίξουν
Εις το γιαλό’ ή κόρη του δέν θέλει
Να χωρισθῆ, δέν θέλει από τον γονιόν της.
Να ένταφιασθούν μαζί θέλουν ες το κύμα.
Την λυπούνται, την χώρισαν άλλ’ όταν
‘Ηθελαν πλειά τον γέροντα να ρίξουν
Χύνεται, έλευθερώνεται άπ’ τα χέρια
Που την κρατούσαν, τον πατέρα της άρπάζει
Δυνατά από το φόρεμα κ’ οι δύο τους
Εις το άχαρο κύμα έβυθισθῆκαν.
Το λυπηρό το θέαμα ξανοίγει
‘Ο πληγωμένος το αίμά του σφογγίζει,
Ρίχνεται εις το γιαλό’ την κόρη άρπάζει
Της κεφαλῆς άπ’ τα μαλλιά τα πλούσια
Ξετυλιγμένα, εστο γιαλό που πλέουν
Σιωπηλό το περιγιάλι ήτον.
Κολυμβώντας ό Δῆμος εκεί θῆναι
Την κορασιά κρατώντας του πατρός της
Το φόρεμα κρατεί ή αυτή.
Γέλοια πολλά ψηλά από το καράβι
‘Αλλά και άλλοι θλίβονται, δακρύζουν.
Θλίβονται όμως άλλοι και δακρύζουν
Μοιράζονται τα λάφυρα και φεύγουν.
‘Ως πάτησαν στερνά ή κόρη κι’ ό Δῆμος
Θέλει να ιδῆ τον κύρη της ή νέα.
‘Αλλ’ ως είδε κι’ ως ήννόησε, πώς μόνον
Το φόρεμα του γέροντος κρατούσε
Βάνει φωνή και κλάυματα μεγάλα
Παρακαλεί τον Δῆμο, τα στοιχία
Την θάλασσαν τα φέρουν τον γονιόν της.
‘Ο Δῆμος τον γιαλό τριγύρω πλέει.
Μάταιος ό κόπος, πῶς νά ρίξει
Πέρα βαθειά το λειψάγο έχου ούρει.
Το τρίτο το διήγημα θα δείξη
Της ιστορίας αυτής το τέλος ποίο ;

(Έπεται συνέχεια,

Ο ΦΙΛΟΔΟΞΟΣ

Ζάκυνθος τήν 7 Δεκεμβρίου 1894

«Ο φιλόργυρος ἀπ' ἄλλοι τὸ χέρι
τοῦ τ' ἀρπαχτικῶ σὶδὲρ' ἐαυτοῦ
καὶ ὁ φιλόδοξος ὁ ἄλλο τὸ κόσμον.»

Ποιά γνώμη ἔχετε γιὰ τὸ φιλόδοξο, ποῦ τοῦ ἔρχεται ἡ ἄ-
ρεζι, καὶ θέλει νὰ γίνη μεγάλος; Ἄν σὰς ἔλεγε κανένας ὅτ' ἐ-
γενήθηκε φυσικὰ ἐχθρὸς σθλοῦς τοῦς ἄλλοις (ἐνωῶ οὐλοῦς
ποῦ μοιάζουμε κάπως μὲ δαύτον) ἄνθρωπος ποῦ γιὰ αὐτόν
ἡ εὐτυχία τοῦ ἄλλου εἶνε τιμωρία, καὶ ποῦ ποτέ του δὲ μπο-
ρεῖ νὰ δῆ τὴν ἀξία ὅποια τύχη νᾶνε, χωρὶς νὰ τὴ μιτήσῃ
καὶ χωρὶς νὰ τὴ κατατρέξῃ, καὶ ποῦ δὲν ἔχει οὔτε σταθε-
ρότητα οὔτε πίστη. Παντοταινὰ ἔς τὸ πόδι, στὴν ζεσινέριε,
γιὰ νὰ προδώτῃ τὸν ἕνα, νὰ βλάψῃ καὶ γκρεμίσῃ τὸν ἄλ-
λον, νὰ κακολογήσῃ τούτον, νὰ ξεβγάλλῃ ἀπὸ ἐμπρός του
ἄκείνον, γιὰ τὸ παραμικρὸ ποῦ ἄντιέχει καὶ ἐλπίζει πῶς
θὰ πάρῃ ὠφέλεια. Ἄνθρωπος ποῦ ἀπ' τὴ θέσι τὴ φηλὴ
ποῦ ἔχει καὶ τὸ μεγαλεῖο του, καὶ τὴ βίβη, του, καταντάει
νὰ γίνη θεός, ποῦ γιὰ δαύτον δὲν εἶνε οὔτε φίλις οὔτε εὐ-
γνωμοσύνη, οὔτε τιμὴ, οὔτε καθῆκον, παρὰ οὐκ αὐτὰ τὰ
πετᾶ, καὶ ἀγωνίζεται μὲ χίλις, δυὸ τέχνες καὶ βεχχοντιές
ἐπιτήδειες, νὰ φ τ ρ ι σ η τ ῖ μ ι α τ ῆ δ ο υ λ ε ι ᾶ τ ο υ,
κατὰ ποῦ λέει ὁ κόσμος, μὲ λίγη λόγιχ ἄνθρωπος ποῦ δὲν ἀ-
γαπάει κανένα καὶ κανένας δὲν τὸν ἀγαπάει. Ἄν θελήσου
ἔτσι νὰ κάμουμε τὴ ζωγραφίαν του, ἴδια καὶ ἀτόρεια μὲ τὴν εἰ-
κόνα ποῦ σὰς ἔδωκα, δὲ θὰ φωνάζετε ὅτι εἶνε τέρας τῆς κοι-
νωνίας; Καὶ ὡς τόσῳ, μὲ ὅση λίγη συλλόγησι κι' ἄν κά-
νουμε, γιὰ κείνα ποῦ γίνονται γύρω σας, δὲ μολογᾶτε
πῶς αὐτοὶ εἶνε οἱ ἀληθινοὶ χαρχητῆρες τῆς φιλοδοξίας, τὸν και-
ρὸ ποῦ ἀκόμη κυνηγᾶει καὶ ἔχει μεγάλη ἔρεξι γιὰ τὸ τέ-
λος ποῦ ἔχει ἔς τὸ νοῦ του.

ΣΠΗΛΙΟΣ Γ. ΠΑΣΣΑΓΙΑΝΝΗΣ!

(Bourdaloue)

Ἀθήνα 5 96ρη.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Εἰς τὸν καλὸν μου φίλον
Γεώργιον Παπαγδρόπουλον - Πάτρας.

Φρόσω!

Τραγοῦδα τὸ τραγοῦδι μου
Σὰ θρίσκεισε μακρὰ μου
Νὰ σοῦ θυμᾶ καμμία ερρὴ
Τὰ νηᾶτα τὰ παλῆά μου.

Τὰ νηᾶτα ποῦ περᾶσανε
Φαρμακωμένα αἰώνη
Ὡς ποῦ τὰ σθυσαν λυπηρᾶ
Τὰ σκεπτικὰ μου χρόνια

Μὰ μὲς τὰ χρόνια τὰ στεγνὰ
Πάντα ἡ μορφὴ σου μένει
Ἐμπρός μου δυσκολόσθυστη
Πλυκεῖα κι' ἀγαπημένη

Μακρὰ μου ναί ὁ σὰ θρίσκεισε
Μακρὰ κι' ἐγὼ ἀπὸ ἴσνα
Δὲν θάφωρῃ τὸ χρόνια εὐκόλα
Τὰ τόσα περασμένα

Ζάκυνθος

Φίλτατέ μοι κ. Ἀνδρέα Μαρτζώκη,

Ἄπαντῶ διὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ «καὶ Μούσαι» εἰς
τὴν ἐπιθυμίαν σου περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως Τ ρ ι σ υ ν ε λ -
λ ὄ γ ο ς, δι' ἧς οἱ Ζακύνθιοι ἐνοοῦσι τὸ πῆλινον ἀγγεῖον τρογγύ-
λον εἰς τὴν βάσιν καὶ καταλήγον εἰς κῶνον καὶ εἰς τὴν βίβησιν τοῦ κῶ-
νου ἔχον ἐπιμήκη ἄπην, δι' ἧς εἰσάγουσι πρὸς ἀποτα ἰευσιν μι-
κρὰ χάλκινα νομίσματα Ἰδοῦ κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ παραγωγὴ
τῆς λέξεως Κ α τ ρ ῖ ν ι ἐκ τοῦ βενετικοῦ (quatrino) ἦσαν
ἐπὶ Βενετοκρατία; μικρὸν χάλκινον νόμισμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ
σημερινὸν δὶλεπτον. Φαίνεται ὅτι εἰς τὸ ἀποταμειοτικὸν ἀγγεῖον
εἰσήγοντο τὰ μικρὰ ταῦτα χάλκινα νομίσματα, διὸ καὶ θὰ ἔκατασκευ-
άσθη ἐν ἀρχῇ ἡ λέξις κερεινοσύλλογος. Τὸ κ α ρ ῖ ν ο σ ὄ λ λ ο γ ο ς
τοῦτο, διὰ τὴν εὐκολίαν, ἡ λαὸς μετεσχημάτισεν εἰς τ ρ ῖ ν ο σ ὄ λ -
λ ο γ ο ν καὶ τῇ μεταθέσει τῶν συλλαβῶν ν ο καὶ σ υ ἐσχημάτισθη ἡ ἐν
χρήσει μέχρι τῆς σήμερον λέξις τ ρ ῖ σ υ ν ο λ λ ὄ γ ο ς. Σημείω-
σε ὅτι ἡ κοινὴ ἐνταῦθα γλῶσσα ἔχει καὶ τὴν λέξιν κ α τ ρ ῖ ν ο λ ὄ -
γ ο ς διὰ νὰ σημαίῃ τὸν φιλοχρηματοῦν καὶ π α ρ α δ ο λ ὄ γ ο ς (ἐκ
τοῦ νομίσματος παρᾶ;) μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν.

Ὁ φίλος σου Ν. ΜΙΝΩΤΟΣ.

Η ΔΡΕΙΣ ΤΟΡΜΑΙΟΥ

ΚΑΙ Η ΚΑΤΟΛΙΝ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

ΕΝ ΜΕΣΩ ΜΕΛΑΝΩΝ ΝΕΦΕΛΩΝ.

Χαῖρε ἀστὲρι δλόλαμπρο
Τοῦ γαλανοῦ αἰθέρα,
Σὺ μὲ χαμόγελο γλυκὸ
Φωτοβολεῖς τὴν γῆν ἐξ ὄ
Οἱ ὀφθαλμοὶ θωρῶντάς σε
Τοῦ Ἀπλαστοῦ Πατέρα.

Τώρα ποῦ ἡ αἴρα φίλη μα
Ἐσπερινὸ μοῦ φέρνει
Καὶ σὺ γυρνᾶς εἰς τὸ βουνά
Ὡς μέγαν ἥρωα σὲ θωρῶ
Ποῦ νικητῆς στὸ πόλεμο
Πληγώνεται καὶ γέρνει.

Σὺ πέφτεις καὶ τῆς δύσις σου
Τὸ σκότος ἡ Σελήνη
Μαυροντυμένη ἀκολουθεῖ,
Ὡς ἐρωμένη σου πιστῆ,
Γιατὶ ὁ θεῖος σου ἔρωτας
Δῶρον τὸ φῶς τῆς δίνει.

Ὡ! χαῖρε ἀστρο ἀθάνατο,
Ποῦ λάμπεις κάθε ἡμέρα
Εἰς τῶν θνητῶν τὴν κατοικίαν
Χαρίζοντας παρηγορίαν
Κι' ἀθανασίας παράδειγμα
Εἰς ἄλλης ζωῆς σφαῖρα!

Ἰούλιος 1894

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΣΟΤΡΙΟΥ

